

Önce “marksist” belirlemesinin kapsamını açıklamak gerekir. Marksist olarak adlandırılabilircek homojen bir kavram bulunmuyor çünkü kendisini marksist olarak tanımlayanlar arasında önemli farklılıklar var. Uluslararası alanda da durum böyle... Marksizm, komünizm, günümüz kapitalizmi konulu çok sayıda toplantıya katıldım, bunlardan bazıları uluslararası kongrelerdi, konuyla ilgili çok sayıda yayın okudum ve Marksistler arasında küçük sayılamayacak farklılıkların bulunduğunu gördüm.

“20. yüzyıl tarihi insanlığı kurtuluşa götürececek bir öznenin bulunmadığını göstermiştir” diyen de marksisttir; “komünizm hakkında ne düşünüyorsunuz?” sorusuna, “Bu komünizmden ne anladığınıza bağlıdır” diyen de marksisttir ve keza proletarya diktatörlüğünü reddeden de böyledir.

Kendilerini böyle tanımlıyorlar.

Bu nedenle marksizm fazlasıyla genel bir tanımlamadır ve “hangi marksist?” diye sorulması gerekir.

Marksist nedir, sorusuna verilebilecek en genel cevap, kapitalizme karşı olmaktır, olabilir. Kapitalizme karşı olup kendisini marksist olarak görmeyen ve sayıları sürekli artanlar da bulunuyor. Marksist olmak, kapitalizm karşıtlığının bileşenlerinden birisi olmaktır, denilebilir.

Marksizmin kapitalizme karşı olmak özelliği artan oranda kayboluyor. Marksizm lafta anti kapitalisttir, pratikte ise çağdaş kapitalizmi anlamaz ama anladığını sanır. Onu değiştiremez çünkü kapitalizme karşı hareketlerde son 30 yıldır artan oranda geride kalmaktadır.

Kapitalizmin krizden kurtulamayacağını ve er geç yıkılacağını sürekli olarak tekrarlar ama bu arada kendisinin çoktan yıkılmış olduğunu fark edemez. Reel sosyalist ülkeler 30 yıl önce tarihe karıştı. Marksistler ve marksist-leninistler kitle halinde kapitalizmin saflarına geçtiler. Rusya Federasyonu ve reel sosyalizm sonrası kapitalist ülkelerde ön plandaki hemen herkesin geçmişini araştırın, komünist partisinde kadro olduğunu görürsünüz. Macaristan Başbakanı Orban gibi veya Almanya Başbakanı Merkel gibi veya Putin gibi... Yaşları daha genç olanlar zamanın komünist partisi gençlik örgütündendir.

Marksist; tarihin tekerleğinin dönme yasalarını bildiğini iddia ederken, o tekerleğin altında kalmıştır ama daha bunun farkında değildir.

Çağdaş kapitalizme gelelim...

Kapitalizmi şöyle ya da böyle hedefleyen çok sayıda protesto hareketi bulunuyor. Fransa'daki sarı yelekliler sonucusudur ve konuyla ilgili yapılan belirlemelere baktığınızda kendisine marksist diyenlerin topluları anlamakta ne kadar geri olduğunu yeniden görüyorsunuz. Konuyla ilgili toplantılar yaparlar, çok sayıda yazı yazarlar, kendilerini kandırmakta üzerlerine yoktur, hiç durmadan konuşurlar ve hepsi bu kadardır.

Almanya'da nüfusun yüzde 21'i 65 yaşın üzerindedir. Fransa ve İtalya gibi Avrupa Birliği'nin büyük ülkelerinde de bu oran neredeyse aynıdır ve gittikçe artacağı tahmin edilmektedir. Avrupa ülkelerinde "yaşlı yoksulluğu" ya da "emeklilik yoksulluğu" gibi bir kavram yıllardan beri bulunuyor.

Bu insanlar işçi değildir ve olamazlar, emek süreci içinde de değildirler ama vardırlar. Marksistler görmeyebilir ama vardırlar ve belirleyicilikleri de artan oranda gelişecektir.

Bu yaşlıların ya da emeklilerin çok küçük bir bölümü halen çalışıyor ve yine çok küçük bir bölümünün ekonomik durumu iyidir. Bu çok küçük bölüm geneli değiştirmiyor.

Toplumun beşte birini oluşturan, çalışamayan ve çalışması mümkün de görünmeyen ama oy kullanabilen, toplumu değişik yönlerden etkileyebilen bu insanlar Marksistler için görünmez bir

kitledir; neden, çünkü işçi veya emekçi değildirler. Gelecekte de olmayacaklardır.

Marksist kitaba bakmadan konuşamaz. Yoksul emeklinin kitaptaki (klasik marksist yapıtlardaki) yerini arar ve bulamaz. Bağımsız analiz yapmak ve sonuç çıkarmak kapasitesi de bulunmadığı için susmakla yetinir. Sanki o susunca toplumun beşte biri ortadan kalkacaktır.

Yoksul emekliler Sarı Yelekliler hareketinin aktif ya da daha geri planda duran önemli bir kesimini oluşturuyor.

İşçi ya da emekçi değiller; gelecekte de olmayacaklar. Sendikalara da dahil değiller.

Yaşlı yoksulluğunun sorumlusu kapitalizm, bunu herkes biliyor da kim bunlar; marksist kategorilere hiç uymuyorlar.

Bu insanların konumunu Marx'ta bulamazsınız. O yıllarda 50 yaşında çalışan bile azdı. Bu nedenle genç işçi vardı ama 50 yaş üstü işçi yoktu.

Çalışma yaşı giderek yükseldi ve 65-67'ye kadar geldi. Ortalama hayat süresi uzadı ve oranı gittikçe artan yaşlı yoksullar her toplumda ciddi bir muhalefet kaynağı olmaya başladılar.

Benzer durum bizde de bulunuyor ve bu insanların oranı gittikçe artacaktır. Kültürel özellikler nedeniyle sesleri şimdilik pek çıkmıyor. "Yaş 70, iş bitmiş" denir ama başka ülkelerde 70 yaşın üzerindeki aktif kadınları ve erkekleri bir görseniz... Kiminin ciddi sağlık sorunları bulunuyor ama neredeyse evde duran yok... Paraları yok, yoksullar ama şöyle ya da böyle çok sayıda etkinliğin içindeler. Bu dünyayı düşünüyorlar, farazi ötekini değil...

Bizde ise "yaşayan ölü" olarak tanımlanabileceklerin sayısı hayli fazla...

Devrimcisi de böyle...

Bir zamanlar aktifmiş, iyi şeyler de yapmış, yıllarca hapisanede kalmış ve yıllardan beri de devrimci bir rantiyer olarak geçmişini kullanmaktan başka bir şey yapmıyor.

Bu tür insanları artık ciddiye almamak gerekir.

Neden, biliyor musunuz? Ciddiyeye aldığınızda onların durumunu meşrulaştırmış oluyorsunuz. Laf değil iş yapmaya ikna etmeye çalışmanın anlamı bulunmuyor; olabilselerdi, şimdiye kadar olurlardı.

Marksistler gibi...

Marksizm kapitalizme karşı alternatif olabilecek daha iyi bir toplumun kurucusu olmak özelliğini kaybetmiştir. Marksist sosyalizmin varacağı yer sonuçta kapitalizmdir.

20. yüzyılın başında (1914) ve sonunda (1989-1991) kitleler halinde kapitalizmin saflarına geçen marksistler örneğinde bunu iki kere gördük. Küçük örnekleri saymıyorum.

Marksistlerin çağdaş kapitalizmi bile analiz etmekte önemli sıkıntı yaşadıklarını toplumların yaklaşık beşte birini oluşturan ve sayıları sürekli artan yaşlılar örneğinde de görüyoruz.

Marksisttir, anlamaz; çünkü kitapta bulunmuyor.